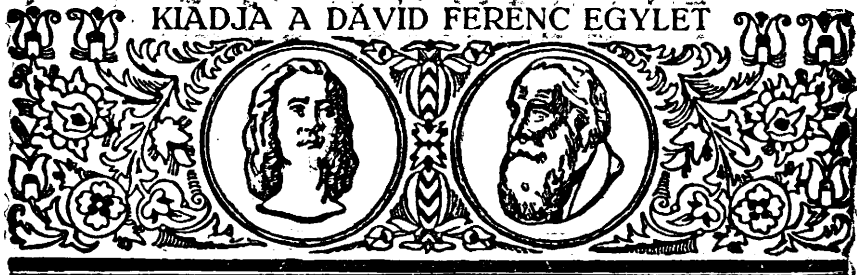

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKOLCSOS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: DR. BOROS GYÖRGY.

Törvényszéki lajstromozási szám: 128.
(Dos. No. 484—1939. Trib. Cluj.)

Felelős szerkesztő: **BENCZÉDI PÁL.**

Cluj, Cal. M. Foch 12. II. emelet 22. ajtó.

Új tanév küszöbén.

A mai idők megpróbáltatással terhes küzdelmei során hamarosan új iskolai év beköszöntése válik esedékessé. Nemsokára szerte mindenfelé Erdély bércei között hivatogón szólalnak meg a kis falusi iskolák csengettyüi s a városi nagy büszke kollégiumok harangocskái, hogy hirdessék a tanuló ifjuság számára a mindennapi munka újabb megkezdését a tudomány hajlékában. E hívószóra ezer és ezer gyermek, ifju felel majd s indul meg az újra megnyitlt iskolakapuk felé.

Ennek a munkába induló vidám ifjuságnak csak képzeleti látása is a szülők és nevelők lelkében mindannyiszor csodálatos lelki megújulás kiváltója. Hiszen az életerős töretlen jövő szemlélete ez, annak a jövőnek, mely új ígéretek és lehetőségeket hordoz áldott méhében. Mi felnőttek boldog megilletődéssel szemléljük e kacagón munkának lendülő ifju sereget. A költő szavai zsongnak fel:

Nézzük, és e látástól elfelejtjük
Életünket, a tört rom-koronát.
Lehet rom és reménytelen:
Virág nő rajta mégis: friss virág.

Az őszi virághervadás, lombhullás keltette mélabu helyébe az új tanév megnyitása így varázsol bensőnkben lelki feltámadást, hit, remény és bizodalomban tavaszos virágnylást. Ez a megújuló hit pedig tört remények, vágyak és megcsalatott álmok romjainak csucsát új bizodalom örökzöld repkényével fonja körül. Elillant évek szöllőhegyén újra csak a reménynek, e földiekkal játszó égi tüneménynek áldozik egy új szövetségben. A bizva-bizás eme fel-lekesültsége képes talán valónak hinni azt a vágy-álmot, hogy e

most kezdődő tanév folyamán végre aláereszkedik az annyira áhított Pax Danubiana — dunavölgyi békekesség — fehér galambja a Kárpátok bérére s megpihen ott. Hiszen a tanulók ismét felöltött iskolai egyenruhája a régmúlt diákságának egyenruháját, a tógát juttatja eszünkbe. A tóga pedig a béke jelvénye volt...

Azonban az új tanév megnyitásának közeledte nem jelenthet csupán megható látomást, felemelő érzést vagy hívő bizakodást a mi hitközösségünk számára, hanem ugyanakkor kötelességet és felelősséget is ró ránk. Felelős minden unitárius szülő Isten és a történelem, nemzete és egyháza előtt a jövőt képviselő ifjúság megfelelő neveltetéséért, valláserkölcsei és tudományos művelődéséért. A most születőben lévő új világ erős hittű, alapos tudású nemzedékeket követel minden nemzetség köréből. Azonban alapos tudást csak saját anyanyelvén, erős hitet, szilárd világnézetet pedig csak saját anyaszentegyházán keresztül szerezhet minden nemzedék. E tény adja meg az erdélyi felekezeti iskoláztatás jogosultságát és szentesítését. Nem véletlen műve, hogy Erdélyben, a vallásszabadság fellegvárában a felekezeti oktatás mindig életszükséglet volt. A lelkiismereti szabadságnak s az ennek nyomán fakadó élő hitnek ez csak természetszerű következménye. Hit, tudás és világnézet szervesen összetartoznak s ezek összhangzatos kiépítése és megerősítése csak a felekezeti iskola útján válhatik valóra. Ez a körülmény viszont minden unitárius hitet valló szülő elemi kötelességévé teszi, hogy gyermekét unitárius elemi vagy középiskolába járassa még akkor is, ha ez külön anyagi vagy egyéb áldozatot is követelne részéről. Kötelez erre a múlt és a jövő egyenlő mértékben. Meg kell szünnie annak a szomorú állapotnak, hogy unitárius iskolaköteles gyermekeinknek alig egyötöde jár saját felekezeti iskolába. Mindezt nem a felekezeti vakbuzgóság, féltékenység vagy merev elzárkózás szelleme mondatja, hanem az annyi áldozatot hozó unitárius múlt iránti kegyelet és jövőendő nemzedékünk érdeke sugallja. Nem lehet ugyanis az sem fájának, sem az egyetemes kereszténységnek vagy az emberiségnek igazán javára, aki nem teljesen egész ember, összhangosított, egységes lelkű személyiség hit, tudás, világnézet tekintetében. Mindenki tartozik gyermekét a legjobb nevelésben részesíteni, azaz a legigazabbnak talált hit, tudás, világnézet birtokába juttatni. Ha viszont valaki legjobb lelkiismerete s meggyőződése szerint az unitárius evangéliumot tartja igaznak és jónak, a jézusi szellem legtisztultabb képviselőjének, természetszerűleg óhajtani fogja gyermekét is ez üdvözítő s boldogító evangéliummal megismertetni, abban öntudatos hittű, világnézeti személyiséggé formálni. Ennek legbiztosabb útja pedig az unitárius felekezeti iskola.

Minden gyermekét valóban szerető szülőnek meg kell tehát értenie ennek az új tanévnek küszöbén ezt a magától értetődő követelményt és kötelességet: unitárius iskolába járattatni minden unitárius gyermeket, elemistát, középiskolást egyaránt. Ennek valóra váltása lehet leghathatósabb szolgálatjára nemzeti és egyházi testvérközösségünk jó előmenetelének.

Vörös István.

Hogyan tanítsunk imádkozni.

Az „Unitárius Közlöny“ f. évi aug. 8-iki számában Bodor András afia fenti cím alatt az ima lényegével és gyermekeinket öntudatosan imádkozni való tanítással foglalkozik. Örömmel üdvözölhetjük, hogy a kérdést felszínre hozta, mert — valljuk meg őszintén — imádkozni való tanításunk sok kívánni valót hagy maga után. Ezt bizonyítja az a tény, hogy a legtöbb ember felnőtt korában is sablonszerűen imádkozik, nem tudja milyen szavakkal, milyen érzelmekkel közeledjen Istenhez. Már pedig az imádkozni tanítással azt akarjuk elérni, hogy képessé tegyük az egyént lelkének Isten előtt való kitárására s ezzel lelki nyugodtságot adjunk neki.

A kérdés pedagógiai részéhez óhajtok hozzászólni. Bár nem vagyok hivatásos hitoktató, de jogcimet ad ehhez az a tény, hogy a világháború előtt Aradon 8 éven keresztül teljesítettem hitoktatást (nem lévén akkor unitárius lelkész a városban s ugyanakkor az ottani siketnémaak intézetében a protestáns, református, lutheránus) — unitárius növendékünk nem volt — hittan tanításával voltam megbizva. Később pedig minden évben alkalmam volt betekinteni a kolozsvári hitoktatás műhelyébe.

A kérdés első részével az ima lényegével nem kívánok foglalkozni. Ezt kifejtette Bodor András afia. Én annyit óhajtok hozzátenni, hogy az imádkozás beszélgetés, társalgás Istennel. Az én nézetem szerint ez kell, hogy képezze az imádkozás-tanítás alapját. Vagyis meg kell tanítsuk növendékeinket Istennel beszélgetni. Egy nyelvet, kifejezési módot kell, hogy adjunk tanítványainknak, melyet Istennel szemben használjanak. Ne gondoljuk, hogy ez könnyű dolog egy kis gyermek számára, mikor láthatjuk, hogy a felnőttek imádkozása is kielégülést kell nyerjen abban, hogy a pap után mormolják az imádságot, vagy valamelyik imádságot mondják végig, melyet gyermekkorukban versben tanultak meg.

Tehát tanítsuk a gyermeket beszélgetni Istennel! Hogy ezt minél könnyebben és eredményesebben tehesük, figyelmünket a kis gyermek, a csecsemő beszédtanulására kell irányítsuk. Ahogyan ő tanul beszélni, az a beszédtanulás természetes módja. Nem céloim a gyermeki beszédfejlődés különböző korszakait részletezni. Csak arra mutatok rá, hogy az óhajait, kívánságait kifejezni nem tudó csecsemő, pár év alatt környezetével beszélő kisdeddé válik, vagyis megtanul beszélni. Ez a nagy élettani folyamat önkéntelenül, szükségképpen, ösztönszerűen megy végbe nála. Ezt a folyamatot kell kövessük az Istennel való beszélgetés, imádkozás tanításnál is. Hogyan követhetjük ezt? Az alábbiakban igyekszem részletezni.

A legtöbb gyermek a szülői házból hoz magával imát. Szaporitanunk kell ezeknek a számát! Azt mondhatom, hogy a tanuló életkörülményeit figyelembe véve, annak minden egyes mozzanatára tanuljon egy-egy imát. A hitoktató rátermettségétől és lelemé-

nyességétől függ, hogy behatolni tudjon kicsiny növendékei lelki világába, hogy ellesse azoknak örömét, bánatát, lelki szükségleteit s azokat közösen imába foglalják. Az imádkozás ne csak verses formában, hanem inkább prózában történjék. A kicsiny gyermeki szívnek is megvannak Istenhez vágyódó érzései, csakhogy azt ő nem képes még Isten elé tárni. Ezt a készséget adjuk meg neki ezekkel az imákkal.

Amikor az *alkalomszerűen* tanult imák sokasága a gyermek tulajdona, akkor, — *de csakis akkor* térünk át az imádkozástanítás legfontosabb részére, *öntudatosan* való imádkozás tanítására. Ez csak a második év második felében kezdődhetik. Ráeszméltatjuk a gyermeket, hogy ő már tud imádkozni. Hogy amit mi vele közösen imába foglaltunk, azt ő is ki tudja fejezni. Azért irjanak rendre imákat az ő lelki szükségletüknek megfelelően. Kezdetben nehezen fog menni. Ne kívánjunk sokat, csak pár szóban kifejezett Istennel beszélni vágyó gondolat leírását. Később könyebbé fog válni, egyesek hosszabb ima írására is vállalkoznak. Lassan-lassan növendékeink olyan készségre tesznek szert, hogy leírás nélkül, meglepetésszerűen is képesek imádkozni. Mikor ide jutotunk, célunkat elértük! Ezt az imádkozási készséget a tanítás további fokán se engedjük elveszni. Pár percünket veszi el a tanítási időből. De ha megőrizzük s átvisszük az életbe, egy olyan védő pajzzsal fognak rendelkezni unitárius hiveink, mely megvédi őket az élet legkegyetlenebb támadásaival szemben is.

Tisztelettel kérem hitoktatóinkat, hogy próbálják meg ilyen szellemben megvalósítani e felvetett eszmét. Türelmet, kitartást igényel! De jutalom lesz az a lelkiismereti megnyugvás, mely másokra is lelki megnyugvást hoz az imádkozni tudáson keresztül.

Szabó Rezső.

Vallomás.

Bennem behúnyt szemmel kell hinnie
Annak, akiben én is úgy hiszek;
Akinek minden kincsem odaadtam,
Kivel egy úton egy terhet viszek.

Akít szeretek, engem úgy becsüljön,
Mint harcos társát itt, a végeken;
Velem megossza bánatát, keservét,
Csak úgy követem át az életen.

Ne takarja el gyöngéd férfi-kézze
Szemem elől a gondot és a bajt,
De segítségül hívjon maga mellé,
Míg a törzsből a szebb jövő kihajt.

Ha így cselekszik, halálíg kitartok,
Az életútja bárhol is visz át
S ott látja majd minden küzdelme közben
Maga mellett hűséges asszonyát.

Nyitrai né Deák Bertó.

Mikes Kelemen emléke.

Ezelőtt 250 évvel (1690 augusztus) született a háromszék-megyei Zágomban Mikes Kelemen (1690—1761), a magyar hűségnek legkiválóbb példája. Kora ifjúságában, már 17 éves korában II. Rákóczy Ferencnek, a szabadság nagy vezérének apródja lett s azóta folyton mellette volt, hogy az igazi hűségnek a leg-szebb példája lehessen.

A diadalmas Rákóczy forradalom a szathmári békével (1711) végződött, midőn Károlyi Sándor a fejedelem külföldi tartózkodása alatt megkötötte a békét a Habsburg-házzal. II. Rákóczy Ferenc ezt a békekötést nem fogadta el soha, mert nem bízott annak a megtartásában. Inkább bujdosóvá lett; azt gondolta, hogy külföldi segítséggel végleges diadalra fogja vezérelni a szabadság lobogóját. Biztatást kapott is bőven. A fejedelem Lengyelországból Franciaországba megy s ott várja reményeinek beteljesülését, majd pedig 1720-ban Törökországba bujdosik s ott is marad élete végéig. Hamvait 1905-ben hozták haza és Kassán helyezték örök pihenőre, ott, ahol dicsőséges küzdelmeinek nagy része lefolyt.

Zágoni Mikes Kelemen mindenüvé követte a bujdosó fejedelmet. Nem lett volna rá kényszerítve, mert a szathmári békekötés után hazajöhetett volna, mert ellene a kormánynak semmi kifogása sem lehetett. Ámde, nem hagyta el urát sohasem, mint-hogy őt sem hagyták el a remények. Egész élete tehát folytonos áldozat volt uráért, a fejedelemért és azért az eszméért, amelyet betöltött.

Bujdosását nem töltötte hiába. Amikor csak tehette, folyton írt. Írt tudományos munkákat és fordított is. Azonban legértékesebb munkásságát leveleiben fejtette ki. Ezeket a leveleket képzeletbeli „nénjéhez“ intézte s oly szépen, meghatóan, hűséggel írja le a bujdosók életét, s főképpen saját lelkének érzelmeit, hangulatainak változását, hogy ezzel az irodalom legértékesebb kincseit hagyta az utókorra. Ha ezek a levelek nem volnának, nem ismerhetnők a bujdosók életét, de nem ismernők ezt a drága gazdag lelket, amely Zágoni Mikes Kelemen nevét halhatatlanná tette. Leveleiben, mint egy-egy szemléltető képben, látjuk azt a sok édes, boldogító reményt, amely őt és társait eltöltötte; a sok csalódás utáni hangulatváltozást s végül a lemondásban is Istenben való megnyugvását.

Olvassuk el az utolsó levelét és az mindennél jobban jellemzi Zágoni Mikés Kelelent.

Rodostó, 20. Decembris, 1758.

Kedves néném, nem csak mi, hanem az egész emberi nemzet olyan, mint a halálra ítéltetett rabok, a kik nem tudják, mikor viszik ki a halálra. A mi sorsunk épen olyan. Mennyi urakat, nemes embereket tettünk már el, kit egy, kit más esztendőben? Ugy annyira, hogy már csak ketten

maradtunk volt Zay urral. Az Isten azt is kivevé a bujdosásból 22[dik] Octobris. Már most egyedül maradtam a bujdosók közül, és nem mondhatom, mint eddig, hogy had vigyék ki ezt vagy amazt előre, mert egyedül maradván, nekem kell kimenni az áldozatra.

Vagyon immár egynehány napja, hogy ide visszaérkeztem. Mit rendel az Ur ezután felöllem? az ő kezében vagyok. Hanem azt tudom, hogy a pornak porrá kell lenni. És boldog az, a ki nem az Urnak, hanem az Urban hal meg. Annyi hosszas bujdosásom után kell-e mást kívánnom annál a boldogságnál?

Az első leveletem a midőn a nénémnek irtam, huszonhét esztendő voltam, eztet pedig hatvankilenczedikbe írom. Ebből kivesszek 17 esztendőt, a többit a haszontalan bujdosásban töltöttem. A haszontalant nem kellett volna mondanom, mert az Isten rendelésiben nincsen haszontalanság, mert ő mindent a maga dicsőségire rendel. Arra kell tehát vigyáznunk, hogy mi is arra fordítsuk, és úgy minden irántuk való rendelése üdvösségünkre való. Ne kívánjunk tehát egyebet az Isten akaratjándl. Kérjük az üdvöseges életet, a jó haldt, és az üdvöseget. És azután megszününk a kéréstől, mind a büntől, mind a bujdosástól, mind a tehetetlen kívánságtól. Amen.

Érdemes visszaemlékezni a hüséges Mikes Kelemenre. Életét idegenben, legnagyobb részt Rodostóban töltötte, amelyet megszeretett, mondja fájó humorral, hogy sohasem feledte szülőfaluját: Zágont. Az élet mindent megtagadott tőle, még a családi élet áldását is. Azonban mély vallásossága, Isten és eszményei iránt való hüsége a legmagasabb erkölcsi példányképek közé emelte. Olyan az élete, mintha nem is valóság, hanem költemény lenne. Valóban megvalósulása Arany János eme sorainak:

„Hallottad a szót: „rendületlenül?”
 Ábránd, hiúság, muló kegy, javak,
 Lenn a sikamló tér, nyomás felül,
 Vész és gyalázat el ne rántsanak.
 Oh, értsd meg a szót árban és apályban
 — Szirt a habok közt, hüséged megálljon“.

Alázat.

Még csak álca és tudni nem lehet:
 Pacsirta lesz-e, vagy sirálymadár.
 Ember nem érti, Uram Te tudod:
 A kettő között hol van a határ.

Én nem értem az élet titkait,
 De Te bíztad rám a kihordozását.
 Akárki lesz, szívesen fogadom
 S meglátom benne a képednek mását.

Nyitrai né Dedk Bertá.

A mult emlékeiből.

Id. Fekete Pál adományai: 400 ezüst forint; a Fekete-kert és halottjai.

Lapunk mult havi számában (174-ik lapon) megemlékeztünk Id. Fekete Pálnak 1860-ban történt adományáról, amely szerint az 1848/49-iki „forrongó idők“-ben elvitt harang helyett egy új harangot öntetett elhalt élettársa emlékére. Ez az adomány a kolozsvári egyházközségnek szólt. Id. Fekete Pál azonban az Egyetemes Egyházzól sem feledkezett meg. Hogy miképpen emlékezett meg az Egyetemes Egyházzól, azt elmondja az 1856-ban tartott Főtanács jegyzőkönyve 30.-ik pontja, amely a következőképpen hangzik:

„Olvastatik kolozsvári polgár Id. Fekete Pál atyánkfiaának f. évi augusztus 30-ról költ jelentése, melyben annak nyilváníttása mellett, hogy eljőve látja azon pontot, midőn közönségünk pénztára gyarapításához mindenkinek tehetségéhez képest járulnia kell, maga részéről ezen jelentésbeni kötelezése mellett igéri, hogy garasos adakozás 1857-ik évi januárius 1-én kezdődő végleges megváltására f. évi november 1 napján tartozik Statusunk pénztárába fizetni 400 ezüst forintot, s kéri, hogy ezen összegnek Statusunk pénztárnoka által f. évi november 1-én leendő készpénzbüli bevételéről és legalább jövő 1857-ik év kezdetéig biztosítás mellett kiadásáról Egyházi Tanácsunk rendelkezék. Továbbá jelenti azt is, hogy a Tunyogi-kertben örökös joggal megvásárolván egy 112 négyszögöl kiterjedésű helyet családi temetkezési helyül, abból családja számára egy kis részt kiszakasztva, a többit rövid időn át fogja adni Statusunk kebeléből időnként kihaló tanítóink, papjaink és tanulóink számára temetkezési helyül.

Végzés. Az E. Főtanács Id. Fekete Pál atyánkfia nemes ajánlatát köszönettel fogadván, ez írásban nyilváníttassék, addig is annak saját házánál, szóvali bővebb tolmácsolására a maga kebeléből egy küldöttséget nevezett ki Farkas György, Koronka Antal és Derzsi István atyánkfiai személyében, akik ezen küldetésükben eljárván, jelentik, hogy nevezett afia a Főtanács köszönetét megihlető lelkesedés kifejezésével fogadta“.

A 400 ezüst forint értéke megállapítására tudnunk kell, hogy abban az időben egy rendes tanár évi fizetését fedezte. Az adakozásra pedig azért volt szükség, mert az 1848/49. évi szabadságharc után bekövetkezett állapotok csaknem lehetetlen feladatok teljesítése elé állították egyházunkat. Nem volt elég a háborus időknek vagyont pusztító hatalma, hanem az iskolázással szemben az önkény olyan feltételeket állított fel, melyeknek nehéz volt eleget tenni a leszegényedett egyháznak. A kormány ugyanis megszabtá a tanárok számát és az egyháznak ahhoz kellett alkalmazkodnia. Erre elevenítették fel a már korábban beindított *garasos alamizsnát*, amely szerint minden unitárius léleknek egy ezüst garast kel-

lett fizetnie az egyház céljaira. A püspök, tanárok, lelkészek és egyházközségek bizonyos meghatározott összeget kellett befizessenek és a világi emberek is felkérték, hogy tehetségük szerint járuljanak hozzá az egyházas alap megteremtéséhez. Hála a Gondviselésnek, hozzá is járultak és a nehéz időkben ezzel nevelésügyünket megmentették. Ebben a nagy iskolamentő munkában hozta meg Id. Fekete Pál dicséretreméltó szép áldozatát.

* * *

A temetőhely adományozásról már röviden szólottunk. Ennek értékét pénzben nem tudjuk kifejezni, mert sokkal nagyobb annál. A szeretet és jószág ajándéka; ezek fölül állanak minden valután, amelyek földi javakat fejeznek ki.

A Fekete-család tagjain kívül 42-en nyugszanak e sirkertben, mely a házsongárdi temető egyik legszebb és legnyugodalmasabb része s a lutherános temető fölött fekszik az egyik főutttól nyugatra, ahol a városi temető szabályai nem érvényesek, mert ez a rész magántulajdon.

A temetőkert nevezetes halottai a család részéről: Id. Fekete Pálné, Hévízi Literati Julianna (1786—1855). Az ő emlékére öntetett férje egy harangot; az adományozó Id. Fekete Pál (1788—1863) s két korán elhunyt gyermek Palika és Róza. Az adományozó fia Fekete Pál ny. városi tanácsos, az E. K. T. tagja (1820—1896) és Fekete Pálné (1835—1917). Egy másik sirban nyugszik Árkosi Benkő Mihályné Fekete Matild (1857—1901), Gál Ibi, Dr. Gál Kelemen igazgató korán elhunyt leánya (1898—1916), a Fekete-családból még Fekete Pálné sz. Csiky Anna (1882—1922) és Fekete Pál tkpénztári főpénztáros (1875—1928) és a legfrissebb sirban, amelyről a könnyek még nem száradtak fel, a folyó év február hó 16-án elhunyt Dr. Gál Kelemenné, sz. Fekete Ilona.

A temetőkert keleti és nyugati oldalának nevezetesebb halottjai: Boros Sándor, az Unitárius Kollégiumnak élete derekán 1910-ban elhunyt jeles igazgató tanára. Dr. Gálffy Endre a jeles orvos (1910), Nagy Lajos (1828—1911) a negyvennyolcas honvéd, költő, tanár, egyh. főjegyző és a közélet kiváló férfia, a kolozsvári Mátyás szobor létesítésének indítványozója, nejével és Dr. Nagy Zoltán fiával. Itt nyugszik a nagy tudós Brassai Sándor édesanyja s hogy még egy elfeledett nevet felemlítsek a sok közül, Uzoni Fosztó Gábor pap és tanár is itt nyugszik, tragikusan befejezett sokat ígérő élete után (1870).

A Fekete-temetőkertről még sokat lehetne beszélni, mert ide sok könny hullott és távolról is sok-sok sóhajtás hangzott el. Mi most elsősorban nem a könnyekre gondoltunk, hanem arra, ami a könnyeken és fájdalomokon keresztül nyilvánul meg a legtisztábban: az áldozatos hitre és szeretetre.¹

¹ V. ö.: Dr. Gál Kelemen: A kolozsvári Unitárius Kollégium története. II. k. 204 lap.

A marosvásárhelyi szanatorium értesítése a lelkészi hivatalokhoz.

Nagytiszteletű Uram,

midőn 1933. július hó 1-én átvettem saját kezelésembe a marosvásárhelyi szanatóriumot, első ténykedése az volt, hogy az addig érvényben levő díjakat közel 20%-kal leszállítottam, s ugyanakkor bevezettem, hogy a lelkészi hivatalok által igazolt szegény betegek díjtalan orvosi tanácsban, gyógykezelésben, valamint szükség esetén ingyenes műtétben részesüljenek. Hat éven át változtatás nélkül érvényben tartottam a fenti állapotot, azonban az előző évben kezdődött nehézségek ebben az évben közismerten annyira fokozódtak, hogy a szanatórium további működése érdekében kénytelen voltam ez év július 1-vel az alapárakat az alant részletezetten módosítani.

Sajnálattal kellett tapasztalnom, — különösen ebben az évben, — hogy amilyen arányban az általános nehézségek nőttek, annak arányában mind ritkábban keresték fel a szanatóriumot a szegényebb anyagi eszközökkel bíró betegek, akik tehát még az eddigi redukált díjakat sem tudták áldozni egészségük érdekében. Már pedig a szanatórium csak akkor végezhet emberbaráti intézethez méltó működést, ha alkalmat tud nyújtani arra, hogy falai között ne csak a módosabb betegek nyerhessenek gyógyulást, hanem azok is igénybe vehessék, akiknek az élettel való küzdelmeik során anyagiakban csak kevés maradt meg arra, hogy ezt a saját, illetve családtagjaik egészségének védelmére fordíthassák. E cél elérése érdekében július elsejével bevezeltem, hogy még az érvényben levő III. oszt. áráknál is alacsonyabb díjak ellenében nyerhessenek szanatóriumi ápolást — díjtalan orvosi kezelés és műtét mellett — az olyan betegek, akik Nagytiszteletűséged megítélése és tudomása szerint a kedvezményre rászorulnak. Az ilymódon előálló terhek egyrészét a módosabb betegek terhére voltam kénytelen áthárítani s ezért az I. és II. oszt. betegek számláját még 10%-kal emeltük. A III. oszt. betegek csak annyiban vesznek ebben részt, hogy ezek felvételét bizonyos anyagi lehetőséghez kötjük, s ezt annál is inkább be kellett vezetnünk, mivel a 24 harmadosztályú ágyból legalább 8-at szegény betegek részére kell fenntartanunk, s a megmaradó 16 ágy elsősorban azok részére kell rendelkezésre álljon, akiknek tényleg a II. osztály díjai anyagi lehetőségeit nagyon igénybe venné.

A fenti szempontok figyelembe vételével a *kórházi osztályra* beutalható mindazon beteg, akinek, illetve hozzátartozójának 3 kat. hold földnél, vagy ennek jelenleg megfelelő 60.000.— lei értékű vagyonánál, illetve ezek hiányában havi 1200.— lei jövedelemnél kevesebbje van. Négygyerekes családnál az alap 4 hold, vagy 80 ezer leinek megfelelő vagyon, vagy 1600.— lei havi jövedelem, öt vagy ennél több gyerekes családnál irányadó 5 kat. hold, vagy 100.000.— lei értékű vagyon, vagy havi 2000.— lei jövedelem. Miután csak korlátolt számban tudok bel-, illetve sebészeti beteget a kórházi osztályra felvenni, továbbá mivel az eddigi 2 kat.

hold alapot a nehezebb megélhetési viszonyok miatt magasabbra emeltem fel, tisztelettel felkérem Nagytiszteletűségedet, hogy a szegénységi alapot igazoló beutaló kiállításából méltóztasson lelkiismereti kérdést csinálni, hogy csak az igazán rászorulók részesülhessenek e kedvezményben. Szíveskedjenek az érdekelt betegeknek meghagyni, hogy szegénységi bizonyítványokkal *egyenesen* a szanatóriumot keressék fel s ott is mindjárt az irodában jelentkezzenek, mert csak a gondnoki hivatal által kiállított igazoló jeggyel lesz alkalmuk magukat megvizsgáltatni és szükség esetén kedvezményes díj ellenében a kórházi osztályra felvétetni. Ezek a szegény betegek minden a szanatóriumban töltött nap után ellátásért és ápolásért napi 100.— leit kell csak fizessenek. Műtét esetén a műtőteremért és a műtőnél elhasznált anyagokért a napi díjakon felül összesen csak 1000.— leit kell még fizessenek. Ily módon belbetegség esetén 10 nap 1000.— leibe, műtét esetén ugyancsak 10 nap 2000.— leibe kerül. Ez a szanatórium díja, az orvosi kezelésben és esetleg szükséges műtétben a beteg díjtalanul részesül. Természetesen külön meg kell térítse a beteg a gyógyszer és a műtéten kívül elfogyasztott kötszer árát, valamint olyan készkiadásokat, melyek a beteg vizsgálatához feltétlenül szükségesek (Röntgen-film, kontraszt-anyag, stb.).

Ami most a *rendes* módosított *szanatóriumi díjakat* illeti, erre nézve tájékoztatásul a következőket vagyok bátor Nagytiszteletűségednek tudomására hozni:

Felvételi stb. díj marad az eddigi 250.— lei. Napi ápolási és ellátási díj III. osztályon 150.—, II. osztályon 250.—, I. osztályon 350.— lei. Műtét esetén a műtőterem és a műtőnél elfogyasztott anyagok díja: a III. osztályon 1750.—, az I. és II. osztályon 2500. lei. Ezen módosított árakat figyelembe véve, 10 nap szanatóriumi költsége: *belbetegség* esetén III. osztályon 1750.—, II. osztályon 2750.—, I. osztályon 3750.— lei; *műtét* esetén III. osztályon 3500.—, II. osztályon 5000.—, I. osztályon 6000.— lei; *sima szülés* esetén III. osztályon 3000.— lei, II. osztályon 4000.— lei, I. osztályon 5000 lei.

Tekintettel, hogy a harmadik osztályon csak korlátozott számban tudunk beteget elhelyezni, ezeknek igazolniok kell, hogy 10 holdnál több földjük, vagy 200.000.— lei vagyonnál, illetve ennek hiányában havi 4000.— leinél több jövedelmük nincs. Az alapáron felül a beteg meg kell térítse a különböző vizsgálatok, kezeléseik díjait (Röntgen, kvarz, diathermia, rövidhullám, stb., különleges laboratóriumi vizsgálatok, hólyag-, végbéltükrözések, stb.), ugyancsak a szükséges gyógy- és kötszerek árait. A fentemlített díjak a szanatóriumnak járó díjak, melyek a gondnoki irodába fizetendőek be és pedig felvételkor, az előrelátható költségek 50%-át, a többit az eltávozáskor mind ki kell egyenlíteni. Fizetési haladékot a szanatórium nem adhat, ezt tehát a betegeknek már előre figyelembe kell venniök.

A szanatóriumi díjaktól függetlenül a betegnek tanácsos már előre megegyezni az általa választott orvossal az orvosi díjra,

vagy a műtéti díjra nézve a későbbi félreértések elkerülése végett, s ezt a beteg egyenesen a kezelő orvosának kell megfizesse. Az I. és II. osztályon elhelyezett betegeknek az orvosi díjak megállapításába a szanatórium nem folyik be, mert ez a kezelőorvos és a beteg személyes ügye. A III. osztályon elhelyezett betegeknek nézve az orvosi díjat mérsékelten rögzítettük.

Amilyen módosításokat a szanatóriumi alapáraknál bevezetünk, abban az arányban változtak meg az egyházi beutalással jelenkező betegek szanatóriumi díjai is. Ezek szerint a lelkészek, tanárok, tanítók és azok családtagjai (feleség és saját eltartásában élő kiskorú, törvényes gyermek) — a díjtalan orvosi gyógykezelés figyelembe vétele mellett — az alábbi díjakat kell a szanatóriumnak megfizessék:

Egyházi betegek napi ápolási és ellátási díjai a III. osztályon 50.— lei, II. osztályon 125.— lei, az I. osztályon 175.— lei. Az összes többi szanatóriumi díjknál (Röntgen, laboratórium, gyógyfürdők, stb.) a mindenkor érvényben levő díjakból 50% kedvezményt élveznek. Ezek szerint tehát 10 napi ápolási és ellátási díj, *belbetegség* esetén III. osztályon 625.— lei, II. osztályon 1375.— lei, I. osztályon 1875.— lei; *műtét* esetén III. osztályon 1500.—, II. osztályon 2500.—, I. osztályon 3000.— lei. Ezen díjakon felül a gyógyszerek és kötszerek ára fizetendő még meg. Természetesen különleges rendelések, külön ételek, kísérő benthálások, stb. szintén megtérítendőek.

Végül kérem külön figyelemztetni az összes betegeket, hogy lássák el magukat elegendő pénzzel a szanatóriumi díjakon felül is, mivel a változott viszonyok miatt pl. gyógyszereket is csak készpénz ellenében lesz alkalmunk beszerezhetni.

Nagytiszeletű Uram! Gondolom, az elmúlt tizenkét év alatt, mióta a szanatórium az embertársai rendelkezésére állott, alkalma volt meggyőződni, hogy intézetünknek betegeink érdekei állottak mindig elsősorban szem előtt. Ez a gondolat vezetett most is, midőn lényegesen kibővítettem a szegény betegeknek az alkalmat, hogy bennünket felkereshessenek. Éppen erre való tekintettel tisztelettel felkérem, lenne kegyes az összes hiveinek — elsősorban az ők érdekében is — tudtul adni, hogy forduljanak bizalommal hozzánk, és pedig egyenesen a szanatóriumban jelentkezzenek vizsgálat és felvétel céljából, hol készséggel megadjuk a lehetőséget, hogy azzal az orvossal kezeltesse magát, akihez leginkább bizalma van, csak erre nézve óhajlásukat a gondnoki hivatalban jelentsék ki, s mi gondoskodunk, hogy ezirányú kívánságuk is teljesíthessék.

Midőn betegeink érdekében szives fáradozásait igénybe veszem, kérem tegye ezt azzal a megnyugtató gondolattal és érzéssel, hogy ezáltal hiveinek nemcsak lelki, hanem testi gyógyulásukhoz is hozzájárul, mely munkájáért a jó Isten segedelme megfogja hozni az ő áldását!

Marosvásárhely, 1940. július hó.

Dr. Czako József, igazgató főorvos.

Déneske testamentuma.

Munkásszülők egyszerű gyermeke volt; nem is irnak róla hasábos cikkeket a nagy ujságok. De ahogy élt és amit a halálos ágyán mondott, azt le kell írnom, mert testamentumot jelentenek a világ számára utolsó szavai.

Már akkor nagy beteg volt, amikor a konfirmációra készültek társai. Nem is hittük, hogy eltudjon készülni az úrvacsoraszertés idejére. Ő azonban tanult betegágyában is szorgalmasan. S mikor elérkezett az idő, üzent a papjának és kérve-kérte, hogy jöjjön ki hozzá, mert vallást akar tenni hitéről. Elmentünk mindnyájan és elbámultunk azon az értelmén és lelkes buzgóságon, amellyel a kérdésekre felelt. Pedig nem tudta előre, mit fog felelni s maga kérte, hogy kérdezzék csak tőle az egész kátét nyugodtan. Szép szeme csillogott és minden pillantása azt mondta: hiszek. És ahogy elnéztem, Jézussal együtt elmondoztam fölötte: „Ilyeneké az Istennek országa.“

Akkor még reméltünk. Nem gondoltuk, hogy olyan közel van a vég. És megdöbrentünk, amikor úrvacsorát kért megint, mert úgy érezte, hogy már csak ettől kap erőt. Fájdalmai rettenetesek voltak. S mikor elfulladt a hangja, szivét és tüdejét összeszorította a betegség, akkor édesanyjának nyujtotta oda a konfirmációra kapott imakönyvet, kérve, hogy imádkozzék belőle hangosan. Egy alkalommal pedig felült az ágyában s nehezen, elfuldaló hangon énekelt a 112. éneket.

S végül is elkövetkezett az utolsó nap, amelynek délutánján magához hívatta pajtásait, hogy elbucsuzzék tőlük.

— Nekem most el kell mennem — mondotta nekik — de ti legyetek jók és bizzatok a jó Istenben, aki titeket megsegít, mint ahogy engem megsegített.

Este nyolc órakor síró édesanyjához fordult és azt mondta neki:

— Édesanyám, itt van a kulcs.

Azt hitték lázálmban beszél.

— Miféle kulcs, édes fiam?

Csodálkozva felelte:

— A lelkem kulcsa, édesanyám, vigyázzon reá.

Valahol mondtam egyszer, hogy ez a világ égő házhoz hasonlít s akinél van ennek a háznak a kulcsa, annak nagyobb hatalom van a kezében, mint a föld összes királyainak. Vargyas Déneske utolsó szavai most megint eszembe juttatták ezt a gondolatot. Ő kétségbeesetten édesanyjára bizta lelkének kulcsát s ezzel testamentumot hagyott a világra, mert bizony mondom: a lélek kulcsa a szülők kezében kell, hogy legyen. A körös-körül égő világban ki segíthetne más a gyermek bezárt lelkén, mint azok, kik kezükben tartják a kulcsot? — A lelke kulcsát: a hitet. — Mert Déneske lelkének is ez volt a kulcsa. Ez tartotta zárva lelkét a csüggedés, a zugolódás, a kétségbeesés elől s ez nyitotta ki, va-

lahányszor Isten ajándéka érkezett: az imádság gyógyító balzsama.

Hiszem, hogy édesanyja megértette s őrzi lelkében a hitét, amely nyugalmát lassanként visszaadja. De nektek is szól mindnyájatoknak, akik olvassátok Déneske üzenetét. S ha valami csapás ér, vigyázzatok a lelketek kulcsára, amelyet örökségül kaptatok, hogy bezárhassátok az ajtót minden rossz előtt, de ki is tárhassátok akkor, amikor kopogtat az ajtón a vigasztalás.

Déneske örökségét most átadom; ime a hit, a lelketek kulcsa, vigyázzatok reá.
Nyitrainé Dedk Berta.

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HIREK.

Főt. Dr. Varga Béla püspök ur közelmúltban betegeskedett. Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy már jobban érzi magát és felelősségteljes munkakörét ismét teljesíteni fogja.

Dr. Ferenczy Géza tb. főgondnok ur áldozatos jótéményéről újabb bizonytságot nyertünk. A háromszéki egyházkör javára 10.000 (Tízezer) L-es alapítványt tett. A jó tett nem szorul dicséretre, mert önmagában hordja értékét.

Kelemen Lajos a kolozsdobokai kör egyik felügyelő gondnoka lett. Augusztus 18-án tartotta meg a kolozsdobokai egyházkör rendes közgyűlését, mikor Dr. Gál Kelemen tb. igazgató lemondása folytán betöltötték a megüresedett felügyelő-gondnoki állást. A közgyűlés egyhanguan *Kelemen Lajost*, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagját, a jeles történettudóst választotta meg. Az új felügyelő-gondnok, a lemondottnak méltó utóda, díszére válik ennek az állásnak is.

Kinevezések. *Ürmösi Gábor* gyakorló s.-lelkész Dicsőszentmártonba nyert kinevezést. — *Jakab Árpád* Magyarszentbenedekre ideiglenes minőségben énekevezéri kinevezést nyert. Isten áldása legyen munkásságukon.

A helybeli Unitárius Főgimnázium tudomására hozza az érdekelteknek a következőket: A beiratások megkezdődtek és naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig folynak. *Vizsgáztatási napok:* A javítóvizsgák helybeli és közeli vidéki tanulók részére szeptember 2—3-án, távolabb lakó vidéki tanulók részére szeptember 4—5-én d. e. 9 órakor kezdődnek. A felvételi vizsgák az I—V. osztályba szeptember 6-án reggel 9 órai kezdettel tartatnak meg. Évnyitó szeptember 8-án, a tanítás kezdődik 9-én reggel 8 órakor. A régi tanulók csak hátralékos díjaik teljes kiegyenlítése után iratkozhatnak be. Fizetendő díjak a folyó iskolai évre: Tandíj: évi 4000 Lei, konviktusi díj: havi 1000 Lei, bentlakási (internátusi) díj az intézet tanulóinak havi 250, más intézetekbe járó tanulóknak és főiskolai hallgatóknak havi 400 Lei. Beiratási díj évi 320 Lei, konviktusi terítékdíj évi 50 Lei. Konviktusi ellátást (élelmezést) csak az a tanuló kaphat, ki az élelmezési díjat minden hónap 3. napja reggel 8 órájáig előre befizeti. A bentlakó tanulók az ágyneműt maguk hozzák hazulról.

Az aranyosgyéresi egyházközség előjárósága ez uton nyugtázza és mond hálás köszönetet azoknak az egyházközségeknek és áldozatkész lelkeknek, kik felhívásunkra a most épülő egyházközségünk támogatására jöttek adományaikkal. Felkérjük azon egyházközségek előjáróit, akik még nem küldték el adományait, juttassák azt el lelkészi hivatalunkhoz. Felhívásunkkal és szerény kérésünkkel fordulunk továbbá az „Unitárius Közlöny“ minden nemesszívű és áldozatkész olvasójához s kérjük szívből jövő adományával segítse és tegye lehetővé, hogy közel 300 unitárius munkás lélek, kik mind idegenből telepedtek ide, saját templomában imádkozhassék az Istenhez. Minden adomány a következő címre küldendő: Oficiul Preotesc Unitarian Cămpia-Turzii, Județul Turda. — Az 1939. évi husvétii perselypént 1940 augusztus 1-ig a következő egyházközségek küldték be: Kissolymos 150 L, Torda 100 L, Korond 120 L, Homoródszentmárton 115 L, Tordátfalva 130 L, Brassó 550 L, Medgyes 130 L, Olthévíz 462 L, Csehétfalva 70 L, Bihar 120 L, Nagyenyed 100 L, Ádámos 80 L, Mezőségi szórványközpont 80 L, București 300 L, Kökök 103 L, Rava 320 L, Gagy 70 L, Csekefalva 45 L, Kövend 250 L, Lupény-Vulkán 200 L, Székelyudvarhely 200 L, Barót 80 L, Alsó-jára 100 L, Székelyderzs 200 L, Árkos 100 L, Pipe 100 L, Fogaras 100 L, Oklánd 200 L, Firtosvára 143 L, Szőkefalva 100 L, Karácsonyfalva 100 L, Kolozsvár 1003 L, Homoródalmás 200 L, Iklánd 92 L, Székelyszentmiklós 79 L, Iszló 42 L, Dicsőszentmárton 100 L, Sepsiszentkirály 100 L, Alsó-felsőszentmihály 200 L, Homoród-Jánosfalva 150 L, Csegez 200 L, Lókod 100 L, Szind 120 L, Siménfalva 250 L, Szentgericze 180 L, Sinfalva 100 L, Szabéd 150 L-t; adományt küldtek: Dr. Szent-Iványi Gábor 50 L, Barabás Béla lelkész 100 L, László Balázs lelkész 50 L, siménfalvi Hangya Szövetkezet 100 L-t. Összesen: 8.284 L-t. Sz. G.

Az 1940—41 évi iskolai évvel kapcsolatosan a tanerők kinevezése most van folyamatban. Ezért a jelen számunkban nem írhatunk arról. Ugy értesültünk, hogy az iskolai év a rendes időben megkezdődik.

Halálozás. *Özv. homoródalmási Barra Lajosné* szül. *Gotárd Rebeka* nyug. jegyző özvegye augusztus hó 14-én, életének 81-ik, özvegyiségének 13-ik évében, rövid szenvedés után csendesen elszenderedett. Elhunyt hittestvérünk buzgó unitárius hithűségben élt és abban nevelte fel gyermekeit. Öt gyermeke, kilenc unokája és hat dédunokája s ezek hozzátartozói, egy élő testvére, sok rokon és számtalan jó barát gyászolják elhunytát. Pihenjen csendesen munkás élete után.

Szerkesztői üzenetek. Lapunk legközelebb megjelenő számában a közlemények csak akkor jöhetnek, ha 20-ig már beérkeztek a szerkesztőségbe. Kérjük tehát a közleményeket ez ideig beküldeni. Kőri közgyűlésekről csak abban az esetben közlünk tudósítást, ha választás vagy valami rendkívüli történet (pl. adományozás). Címváltozást vagy pedig a lap meg nem érkezését kérjük bejelenteni.

K. B. Nagyvárad. A felhívás közlését a jövő hónapi számra hagytuk. Addig még a vezetőséggel az ügyet meg kell beszéljük.

Hirdetmény. 1940. nov. 1-ére kerestünk szőlő és gyümölcskertészetben megfelelő szakképesítéssel és gyakorlattal bíró gazdasági intézőt 80 holdas gyümölcsösből és szőlőből álló birtokra. Írásbeli ajánlatok, a fizetési igények pontos megjelölésével *1940 évi október hó 15-ig* adandók be az Unitárius Püspökséghez, Cluj, Calea Marechal Foch 12, ahol közelebbi felvilágosítás is nyerhető.

Bérlet. *Bérbeadó* 1940 november 1.-re Szinden (Tordamegye) 80 holdas, nagyobb részben fiatal ültetésű gyümölcsösből és szőlőből álló gazdaság a hozzátartozó lakóházakkal és gazdasági épületekkel együtt. Érdeklődni lehet az Unitárius Püspökségnél, Cluj, Calea Marechal Foch 12, ahova az írásbeli ajánlatok is beadandók *1940 évi október hó 15-ig*.

A bucurești-i unitárius egyházközség hírei.

Anyakönyvi bejegyzések. Misszió-patronusi díjat fizettek: Salamon Sándor 1500 L, Gidáli Béla 1500 L-t. Egyházközség szükségeire: dicsőszentmártoni unitárius egyházközség 100 L-t.

Egyházi adót fizettek 1939—40-re Szücs Józsefné 200 L-t. 1940-re Tiboldy Mihály I—VI 200 L, Pálffy Tamás I—IX 200 L, Lengyel Tiborné VII—XII 500 L, Nagy András 300 L, Deák Ferencné 200 L, Salamon Sándor 1000 L, Jakab Gyula 600 L, Gidáli Béla 1000 L, Barabás Judith (Constanța) 200 L-t.

Unitárius Közlönyre előfizetési díjat, illetve adományokat adtak: Tiboldy Mihály 50 L, Pálffy Tamás 50 L, Lengyel Tiborné 100 L, Nagy András 50 L, Deák Ferencné 50 L, Barabás Judith (Constanța) 100 L-t.

Nyaraltatásunkat az idén is folytattuk. Nyaralni küldöttük Fekete Ferenc VII. o. elemít és Fekete Sándor IV. o. elemít végzett gyermekeket. Az előbbit nagybátyja vette magához Medgyesen, az utóbbit Simén Domokos unitárius lelkész (Homoródmás) volt szíves elvállalni.

Lelkész nyári szabadsága július 15-től augusztus 15-ig tartott. Szabadságát lelkész részben Lupényben, részben Székelyudvarhelyen töltötte. Augusztus 5-én lelkész részt vett a háromszéki egyházkör köri közgyűlésén, mint a kör tagja s augusztus 15-én, mint vendég megjelent az udvarhelyi egyházkör közgyűlésén.

Lőrinczy Levente, Lőrinczy Géza lelkész és neje Kovács Irénke kislia július 16-án született. Lelkeszi párnak második fiúgyermeke születése alkalmából hívek számosan küldöttek üdvözlő sorokat lelkészéknek. A kedves megemlékezésekért hálás köszönetet mondunk.

Az 1940—41 iskolai év kezdete alkalmából szeptember 15-én évmegnyitó istentiszteletet s utána iskolásnövendékek részére gyermekistentiszteletet tartunk. Felhívjuk az érdekelt szülők figyelmét arra, hogy ezen alkalommal gyermekeiket hozzák el az istentiszteletre.

A hitoktatás munkáját lelkész az új iskolai évben is megfelelő beosztás szerint fogja végezni. Az „Unitárius Közlöny“ kö-

vetkező számától kezdve lelkész közölni fogja a növendékek hit-tanórája helyét és idejét. Felkérjük hiveinket arra, hogy akik esetleg nyilvántartásunkban nem szereplő unitárius tankötelesekről tudnak, sziveskedjenek jelenteni a lelkészi hivatalban.

Keblitanácsi gyűlésünk szeptember hó második vasárnapján (8-án) lesz. Tárgysorozat: 1. Gyűlés megnyitása. Jegyzőkönyv-hitelesítők felkérése. 2. Mult ülés jegyzőkönyve felolvasása. 3. Tor-dai unitárius egyházközségnek adott kölcsön ügye. 4. Előterjesztések. Indítványok.

Őszi hálaadási istentisztelet egyházközségünkben szeptember 29-én lesz, a délelőtti istentisztelet keretében. — *Ploesti*-n szeptember 22-én, délután 4 órakor; *Bușteni*-ben szeptember hó 29-én délután $\frac{1}{2}$ 5 órakor tartunk őszi hálaadási istentiszteletet.

Vasárnapi iskolai tanítást tartunk iskolásnövendékeink részére szeptember 22-én, délelőtt 10 órakor, istentisztelet előtt. Ugy a vasárnapi iskolai tanításon, mint a gyermekistentiszteleten (szept. 15) iskolás növendékek megjelenése kötelező.

Istentiszteleteink minden vasárnap pontosan d. e. $\frac{1}{2}$ 11 órai kezdettel vannak, a ref. elemi isk. IV. o. tantermében, Str. Sf. Voevozi 50. Az egyházi szellem legfőbb kifejeződése az istentisztelet látogatása és az áldozatkészség gyakorlása. Kérjük hiveinket, hogy mindkettőben mutassák meg unitárius öntudatukat s egyházas szellemüket.

Minden megkeresés és az egyházközségünk fenntartására szánt adomány a következő címre küldendő: Oficiul Parohial Unitarian, București 2, Str. Basarabia 47. II. Telefonszámunk: 5-45-79.

Tartalom: *Vörös István:* Új tanév küszöbén. 181. — *Szabó Rezső:* Hogyan tanítsunk imádkozni. 183. — *Nyitrainé Deák Berta:* Vallomás. (Vers). 184. — *Mikes Kelemen* emléke. 185. — *Nyitrainé Deák Berta:* Alázat. (Vers). 186. — A mult emlékeiből. (Id. Fekete Pál adományai: 400 ezüst forint; a Fekete-kert és halottjai). 187. — A marosvásárhelyi szanatorium értesítése a lelkészi hivatalokhoz. 189. — *Nyitrainé Deák Berta:* Déneske testamentuma. 192. — Egyházi és iskolai hírek. 193. — A București-i unitárius egyházközség hírei. 195.

oo

Az „Unitárius Közlöny” megjelenik havonta.

oo

Tipografia „Pallas” könyvnyomda Cluj, Strada Vlăhuța 3.